

ברכות איש לרעהו
 המובאים בספר שלחן ערוך המקוצר אורח חיים*

מקורות	התשובה	הברכה	המקרה
ח"א סי' י"א סי' ה'	צַפְרָךְ טַב וּמְבָרֵךְ	צַפְרָךְ טַב [ולתלמיד חכם אומר צַפְרָא דְּמַרֵי טַב]	מצא חבירו לפני התפילה
	וְאַתָּה תִּיעָנֶה וְתִיעָתֵר בְּתַפִּילָּה	תִּשְׁמַע תְּפִלָּתְךָ	מצאו ביציאתו מהתפילה
ח"א סי' י"א סי' ה' וח"ג סי' קכ"ג העי' י"ח, יו"ד ח"ב סי' קס"ג העי' כ"ו	עֲלֵיכֶם שְׁלוֹם וּבְרָכָה	שְׁלוֹם עֲלֵיכֶם [ואם פוגשו ברחוב במקום שיש חשש טינוף, אומר רק עֲלֵיכֶם] כשפוגש את רבו אומר מְרִי, שְׁלוֹם עֲלֵיכֶם	מצאו אחר התפילה וכן ביום פורים ובימי חנוכה
	בְּרוּךְ הַנְּמַצָּא	בְּרוּךְ הַבָּא	חבירו בא לביתו
ח"א סי' כ"ט סי' ו' הערה י'	וַיִּשְׁתַּחֲוּ לְךָ לְאֲמִים	יַעֲבֹדוך עַמִּים [ויש ת"ח שמוסיפים ברכות לנערים היוצקים מים ע"י, כגון: י"ז] בְּרוּךְ הוּא יִפְתַּח לְבָבךָ לְתַלְמוּד תּוֹרָתוֹ. וַיַּגְדֵּלךָ לְעַבְדוּתוֹ וּלְיִרְאַתוֹ [וכו']	הגישו לו ליטול ידיו במים ראשונים
ח"א סי' כ"ט סי' י"ח	וְצַדִּיק יֹאכַל בּוֹ	וְצַדִּיק עַל שׁוֹלְחַן יָבֵא	הנכנס אצל חבירו והוא אוכל על שולחנו
ח"א סי' כ"ג הערה כ"ג	בְּרוּךְ שׁוֹתֵהוּ	בְּרוּךְ מִי שֶׁהִכּוֹס מִיָּדוֹ	מי שנתכבד בכוס מחבירו
ח"א סי' כ"ט הערה ל"ח	שְׁתֵּה בְּשִׂמְחָה וְגִילָה	פּוֹס וְאַכִּילָה	כששותים יין או שכר בתוך הסעודה
ח"א סי' כ"ט הערה ל"ח וסי' ל"ה הערה כ"ג	לְחַיִּים טוֹבִים וְאַרוּכִים תְּזַכֶּה [או, תְּזַכֶּה לְחַיִּים טוֹבִים]	הַשֵּׁם יַחֲיֶה אֶתְכֶם לְחַיִּים טוֹבִים	כשרוצה לשתות יין או שאר משקה, מחזיק הכוס בידו [והיינו מכוס שני]
ח"א סי' כ"ט סי' ו' הערה י'	וְכָל אוֹיְבֵךָ יִכְרְתוּ	תָּרוּם יָדְךָ עַל צַרֶיךָ [ויש ת"ח שמוסיפים כנ"ל במים ראשונים]	הגישו לו ליטול ידיו במים אחרונים
	לְךָ לְשָׁלוֹם	שְׁלוֹם עֲלֵיכֶם	יצא מביתו מברכו
ח"א סי' מ"ז סי' י"ד	מַעֲמָד לֹא יִסּוּר	אַלְהִים יִהְיֶה עִמָּךְ	הנפטר מחבירו ההולך לדרכו
ח"א סי' מ"ז סי' ח'	בְּרוּךְ תִּהְיֶה, לִישׁוּעָתְךָ קוֹיָתִי יְיָ	אֲסוּתָא	התעטש אומר לו
ח"ב סי' נ"ד העי' מ"ח ד"ה בענייני	גִּזְרֵךְ יִשְׁפַר	שֵׁפֶר גִּזְרֵךְ	הפוגש חבירו אחרי שגילח את ראשו
שם	תִּנְקָה מִכָּל עוֹן	תִּטְהַר	הפוגשו בצאתו מן המרחץ
שם	וְחִטָּאתְךָ תִּכַּפֵּר	וְסָר עוֹנֶךָ	הקיז דמו
	רִמְשֵׁךְ טַב וּמְבָרֵךְ	רִמְשֵׁךְ טַב	מצאו בערב
ח"א סי' נ"ב סי' ד'	תְּקִיץ בִּישׁוּעָה וְרַחֲמִים. -וְשִׁכְבֵת וְעִרְבָה שְׁנֵיתֶיךָ	תְּלִין בְּטוֹב [וכשהם יודעי ספר מוסיף אח"כ תִּשְׁכַּב וְלֹא תִפְחָד]	הנפטר מחבירו בלילה
ח"א סי' נ"ב הערה ט'	וְשִׁכְבֵת וְעִרְבָה שְׁנֵיתֶיךָ -תְּקִיץ בְּרַחֲמִים (נ"א בְּנִעֲמִים)	תִּשְׁכַּב וְלֹא תִפְחָד [או יאמר לו תְּלִין בְּטוֹב]	היה יושב בלילה עם חבירו ורצה לצאת מאצלו
ח"ב סי' נ"ט סי' י"ז, וח"ג סי' ק"י"ט הערה ב'	עֲלִיד [וְעֲלִינוּ] וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל [או שְׁבַת שְׁלוֹם וּמְבָרֵךְ]	שְׁבַת שְׁלוֹם	הפוגש את חבירו בשבת הן בלילה והן ביום, וכן המסובין יחד בליל שבת
ח"ב סי' נ"ט סי' י"ז	עֲלִיד [וְעֲלִינוּ] וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל	שְׁבַת טוֹב וּמְבָרֵךְ	בשבת בסעודה שניה. ובדרך כלל נוהגים לומר כך בכל הסעודות
שם	עֲלִיד [וְעֲלִינוּ] וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל	שְׁבַת שְׁלוֹם טוֹב וּמְבָרֵךְ	בשבת בסעודה שלישית
ח"ב סי' ע"ח הערה א'	וְעֲלִיד וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל	חֲדָשׁ טוֹב עֲלִיד	ביום ראש חודש
	טוֹב וּמְבָרֵךְ	וּבְנוֹסַח אַחֵר כְּתוּב - חֲדָשׁ טוֹב	

ח"ג סי' קי"י סי' ו'	ואתה תכתב בספר החיים ובספר הזכרון [ובספר מחילה וסליחה וכפרה]	תכתב [תכתבו] בספר החיים ובספר הזכרון [ויש מוסיפים, ובספר מחילה וסליחה וכפרה]	בראש השנה, וכן החזן בהוצאת ס"ת שני עד יוהכ"פ ועד בכלל, ויש נוהגים בלילי החג אחרי ערבית שהרב מברך לכל הקהל בקול רם
שם	ואתה תכתב בספר מחילה וסליחה וכפרה	תכתב [תכתבו] בספר מחילה וסליחה וכפרה	ויש נוהגין מאחרי ר"ה עד יוהכ"פ ועד בכלל, וכן החזן בהוצאת ס"ת ביום הכיפורים
ח"ג סי' קי"ד סי' ט"ו	ואתה תבושר במחילה וסליחה וכפרה	תבושר במחילה וסליחה וכפרה	במוצאי יום הכיפורים
ח"ג סי' צ"ח סי' י"ג	בחיידך ובנימך הטובים	תזכה לשנים רבות ומועדים טובים (וי"א בקיצור, מועדים טובים)	בימים טובים – פסח, שבועות, סוכות, וגם בחוה"מ
ח"ג סי' צ"ח הערה כ"ג, וסי' קי"ט הערה ב'	בחיידך ובנימך הטובים [ויש נוהגים להוסיף ואתה שמח בחיידך ובנימך הטובים]	תזכו לשנים רבות ומועדים טובים, ויש נוהגים לומר תוסיפו שנים רבות שמחים במועדים טובים	החזן בהוצאת ספר תורה שני דיום טוב
ח"ג סי' קי"ט הערה ב'	ואתה תיכתב בספר החיים ובספר הזכרון [ובספר מחילה וסליחה וכפרה]	תיכתבו [או תיחתמו] בספר החיים ובספר הזכרון ובספר מחילה וסליחה וכפרה]	בליל הושענא רבה יש קצת נוהגים שהש"צ אומר אחר סיום תפילת ערבית, וכן הפוגש את חבריו בלילה זו
ח"ג סימן ק"ה העי' מ"א	ואתה תזכה לראות בבנין ירושלים	תבושר בנחמת ציון	בתשעה באב
סימן מ"ה סעיף ט"ו		תבלה ותחדש	מברכים את מי שלובש בגד חדש

* ראה ברכות נוספות בחלק יו"ד.